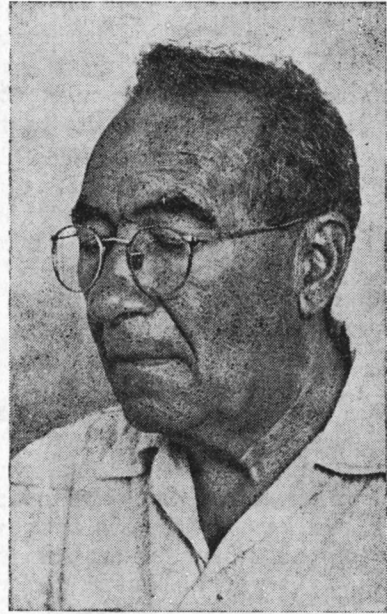

פרס ביאליק תשל"ג לאברהם רגלסון ולישעיהו תשבי

הנימוקים של ועדת השופטים לפרס ביאליק סוג ספרות יפה

ועדת השופטים למתן פרס ביאליק על יצירות בתחום הספרות היפה נמנתה וגמרה להכתיר בפרס זה את המשורר אברהם רגלסון על ספר הפואמות שלו "שירותיים", שיצא לאור זה לא מכבר, ועל כלל שירתו המקובצת בספר שיריו "חקוקות אותיותייך", וכן על פעלו המבורך

חתן פרס-ביאליק תשל"ג אברהם רגלסון

בשדה הספרות: מסותיו על משוררים ועל הוגי דעות בעלי רוח שירית משלנו ומשלם; ותרומתו לספרות-הילדים, במקור, ובתרגום. באברהם רגלסון רואים אנו משורר הקושר בשירתו את ההתערות במציאות ההווה עם הח"תירה לעורר לחיים חדשים את המציאות הגנוזה במעמקי ההיסטוריה התרבותית של העם. בכוחו של הדיבור המתאר ומכנה בשם מראות וה"וויות שברוח, רעיונות ועצמים, מחזיר משוררנו לשירה העברית את כוחה הראשוני: להחיות

את הדברים בקריאה בשמם, בתיאורם כהווייתם. בכך נעשית שירתו ליריעה רחבה של מירקם תיאורי וצלילי. אשר יש בו מן הריתמוס התנכ"י - זה הנובע מעצם טבעה של הלשון העברית כאשר היא חוזרת ומוצאת בה את כוחה אשר מקדם ואומרת שירה - שירת אדם ועולם - בריתמוס המקורי שלה, אשר בו: דבר לדבר יביע אומר, ומראה למראה יחווה דעת.

שירת רגלסון עשירה היא בתכנים ובצורות. אך המשותף לכל אלה הוא שבאפוסים הגדולים על היקום, על מאבקי-הניגודים בחיי האדם אתה חש איך התיאור האפי יש בו הכוח העצור של המתח הדראמאטי והמבע הלירי מפכה בו חרש; וכנגד זה - שיריו הליריים לעולם יש בהם מרוח התיאור האפי, בעל כוח הדיבור בו ומתוכו.

מה שמאפיין את שירת רגלסון בכללה הוא כוח ההתפעמות אדירת השקט, המקיים אותה. גב"הותה, הנראית לנו כאקסטטית, אינה שורה של התפרצויות בודדות כי אם כוח ההתלהבות הנהפך בידי המשורר לכוח בונה חיים ומקיי"מם ביריעות ההתגלות הנפרשות של מלוא החיים והעולם, ההווה והעבר. וניתן לומר על רגלסון, שאכן אמנם חווה הוא, גלוי-עניינם, אך אינו נופל.

דבר זה מומחש בכך, שלמרות כפל עמידותיו של רגלסון: מצד אחד, בתוך תוכה של ההתרחשות החיה, כמשתתף, וכנגד זה - גם מנוכח לה, כצופה ומתבונן, הנה בכוח המעשה היוצר מתקשרות ומתחברות שתי עמידות אלו לעמדה שכולה השתתפות וראייה-מתפעלת כאחת.

התקשרות והתחברות אלו מאפיינות גם את דרך יצירתו של רגלסון בחמרי-הלשון. בכור ההיתוך של נפשו המתפעלת נעשה מעשה היצירה הל"שוני לגילום מעשה היצירה שבהוויית הטבע והאדם. העולם הגשמי ועולמות תרבות האדם ויצירי דמיונו ורוחו מונעים, מתערבלים ומת"ערבבים זה עם זה, תוך שמירת כל דבר וכל הווייה על ייחוד צורתם, כדברי המשורר בסיום שירתו "חקוקות אותיותייך":

הנשאים תרועתך לתכלת

ומגיידים בגבולך כבישים אל תכלית-האדם
בפקעיות הכמס

בהן אלוה מתגלם-מתעלם ועולם מתעלה-
מתאלה.

הלשון מתגשמת בחומר, והחומר – יקום, טבע ואדם – מתגשם בדיבור. כך ששירתו של רגלסון היא גם משקפת וגם מהווה כאחת.

וכל כך יש בידו משום סגולת-ייקר אחת שנת-ברך בה: כושר ההסתכלות הראשונית, הרואה את הדברים בתומת הווייתם, בייחודם ובקשרי-הם זה עם זה. וניתן לומר על שירתו, כי יש בה משום שמיעת המראות וראיית הקולות כאחת. אכן קולותיו ומראותיו הלא הם כלי-הניגון של שירתו שבמיתריהם מנשבת הרוח המרגישה וממחישה לעיני הלב והנפש את הקשרים הנסתרים שבהוויה; אותן תנועות הווייה, הנימוקים של ודעת השופטים ספרות יפה 2 סוף שלאדם הן כאב המאבק ושמחת היצירה, ולעתים ניגודים מכאיבים חסרי-פשר, אך באמת הן רשת יצירה המקשרת ומקיימת את כל הנגלה והנהגה, יקום ועולם, דומם וחי, אדם ועם, עמים ואנושות, צבא הארץ וצבא השמיים.

מבחינת הצורה השירית לפנינו שירה במסורת רבי האמנים – משוררים ציירים, פסלים, מתקרי פות המופת – שעיצבו כל דבר ודבר כהווייתו מטבע ברייתו, ולא כסמלי שירה ואמנות; משום דווקא כך נתקדשו אותם דברים בהווייתם ונעשו לסמלים בנפשות שומעי השיר ורואי התמונה והפסל.

לא מקרה הוא שבשער אסופת שיריו של רגלסון ניצבת הפואמה "חקוקות אותיותיך" אשר בה צר את דמותה של הלשון העברית והביע את נשמת-חייה. מתוך תיאור סגולותיה ופעולותיה של הלשון גילם המשורר את פרקי-המציאות של התרבות היהודית לתקופותיה. יקצר המצע מלתאר כאן גם מקצת נפלאותיה של פואמה זו, ונציין רק את הדרך שבה הוא משכיל לגלם כל תקופה ותקופה בחומרי הלשון וברוח הלשון המעוצבים מלשון אותה תקופה שבה מדבר אותו פרק מסויים שבפואמה.

בספרו האחרון "שירותים" שתי פואמות: האחת "לסולם-צורית", כלומר לאהובה שמחבל סולם-צור. פרקה השלישי של פואמה זאת הוא מופת למעשה המישור של תיאור-הנוף המביע את תחושת-הלב. עליית שני האוהבים זה בצד זה בהר, לעת שקיעת השמש ועליית הלבנה זה כנגד זה מומחשת באמצעות תיאורם המדויק של מראות, גונים, חליפות האור הצל בניואנסים עדינים-להפליא, במירקם לשוני עשיר ותכליתי, שאין בו גם מלה אחת מיותרת.

השירה השניה "שני ברבורים ונהר" היא לכאורה סיפור אפיוודה בחיי המשורר האירי-אנגלי ייטס, וכאן מביא אותנו רגלסון בדרכו התיאורית בסוד עולמו התרבותי-הווייתי של משורר זה, ולפנינו

פרקי-שירה על הזרמים התרבותיים, האסתטיים, חיפושי סוד הנפש והעולם בפולחני מסתורין, תיאור המאבק לחירות לאומית ומעשה התפילה לשיחרור האדם ממיבלותיו – שהם מכניסים את הקורא לפני ולפנים אל הוויית אופייניות לאירופה של בין שתי מלחה"ע. לדמדומי התרבות הנוצרית בה ולחיפושי שחר חדש – הוויית שהיו חתומות עד כה לפני קורא השירה העברי, וכל התכנים הללו נגולים לפנינו ביריעות חי-אורי נופים ומצבים, בדייקנות ההבטה, בסולם עשיר של קולות ובציור רב-דקות של גוני טבע, מחשבה, חוויה ורגש; אך לב לבה של הפואמה הוא הפרק שיש לראותו כאני-מאמין של רגלסון. ועובדה זאת, שאכן דברו של המשורר העברי הוא לב-לבה של פואמה על תרבות זרה, שהוא מקרב אותה ללב הקורא בכוח תיאורה בלבד, אין כמוה להעיד על אופיה של שירת רגלסון כמפגשם של הוויית ועולמות שונים בחיפוש והשגה של ההרמוניה הכללת, שלפי אמנותו של המשורר היא גלומה בעצם הווייתם של הדברים, אך רק המשורר הוא המזכה אותנו בחוויית השגתה.

כוונתנו לפרק הפואמה שלפני האחרון, שפותח: "תולעת-עפר ורודה, משרכת דרכה באפלה" ומסיים:

והנפש המכרתת, בסוגר תחומיה חבושה, אזי תסכית / שמץ-מה מן ההרמוניה החובקת-כל, ויגונב לה / אשר עם כל נקלותה נעמת-סגולה היא כהרפתקאה יצרתית כבירה / קור קשות בהתהוות כל ההווים.

אמרנו מעט דברים כלליים ונגענו רק בשירים ספורים מתוך מגילת שירה רחבת-יריעות ורבת תכנים, שעליה פאנו להדות למשורר במחווה הסמלית של מתן הפרס הנושא את שמו של שר השירה העברית חיים נחמן ביאליק, אשר עליו ואליו כתב אחד המופלאים שבשירים, הלא הוא שירו "על איש הכוכבים".

על החתום:

אברהם ב. יפה; עוזר רבין

נמוקי השופטים להענקת פרס

ביאליק, סוג חכמת ישראל

"חכמת ישראל", פרי יצירתה של יהדות מערב אירופה, עוררה בלבו של ח"נ ביאליק, האמון על מורשתה של יהדות מזרח אירופה, רגשות מעורבים. כמשכיל עברי ידע להוקיר את הדיוק המדעי, את ההרצאה השיטתית ואת הפרספקטיבה ההסטורית. הוא הכיר כי ספר עברי קדום

עד שלא יצא במהדורה מדעית מתוקנת, מלווה מבוא הסטורי ובאור פילולוגי, יהיה מוטל לפני המשכיל היהודי, שהתרגל לשיטת לימוד שונה מזו המסורתית, כאבן שאין לה הופכין. מכאן הרגשות הטראגית כי בכל ארון הספרים הגדול והעמוס לעייפה שהנחילה יהדות של אלפי שנים אי-אפשר היה לו בזמנו להצביע אפילו על ספר אחד שמשכיל יהודי בן הדור החדש יכול לפתוח וללמוד ללא הרגשה של זרות. רק "חכמת-ישראל" תוכל לשנות את המצב הזה. אבל מצד שני הכיר ח"ג ביאליק מקרוב את חולשתה של "חכמת ישראל" בדורו, שאין בה כוח יצירה, ואת סכנת הכמישה היוצאת ממנה. היא צוברת תלי תלים של ידיעות, עיקר וטפל יחדיו, ללא ענין חי וללא זיקה אל היצירה המתחדשת. חטאה הקדמון של "חכמת שראל" היה בעיניו חטא בגידתה בלשון העברית. מחקר בלשון תרגום היה לדידו נטילתה של מורשת מרשות יורשיה, העשויים להפרותה ולהמשיכה,

ח'תן פרס-ביאליק תשל"ג
פרופ. י. תשבי

ונתינתה ענין לסקרנות עקרה ומחוצנת. רק בלשון המקורות יכול המחקר המדעי להפרות את היצירה החדשה. ובדיעבד מצא שבני הדור השני והשלישי ל"חכמת ישראל" שקועים בחט-טנות לשמה. מפרסמים הרבה ממה שהשכחה יפה לו ואינם מוסיפים דבר לחשבון ההווה והע-תיד. כנגד עקרונות זו של רוח ישראל שנעתקה ללשונות ניכר העלה על נס את פריונה של יהדות מזרח אירופה. זו, אף אלה מבניה שיצאו מבתי מדרשות שלה ופנו להשכלה אירופית, לא בגדו בלשון העברית. משום כך זכו ליצור ספרות חדשה הממשיכה את קודמתה. דא-עקא, שאף הם אינם יכולים להנחיל מורשתם לבאים

אחריהם. והרי אם תפסק ההנחלה יפסק גם חוט היצירה, ולא תהיה עוד לרוח ישראל תקומה. המסקנה מן המצב הזה פשוטה היתה: יש לשלב ולאחד את הכוחות המפורדים במפעל אחד. יש להחזיר את חכמת ישראל לתחום יש-ראל ולהנחיל בעזרתה את מורשת העבר כמקור של יצירה מתחדשת. כך נולד בלבנו של ביאליק רעיון הכינוס שליווה אותו בעבודתו כחוקר, כעורך וכמורה לדורו. בעיניו היה רעיון הכינוס עצמו ביטוי של תהליך נמשך מדורי דורות. בראשית כל תקופה חדשה שחייבה מפנה נמצאו חכמי הדור שבררו מאוצר יצירת העבר את מיטבה, כלומר, כל שנמצאו בו סימני חיים והשפעה נמשכת בעם, חתמו את העיקר וגנזו את הטפל ונתנו לבני הדורות הבאים שני דברים הדרושים לו לשם המשך של יצירה: תכנים מעולים לקחת מהם חומר לבנינים, וחור-פש מעומס מיותר, מרחב להבעת עצמם. כך נהגו לשעבר בתחית המקרא, המשנה והתלמוד, וכך יש לנהוג גם עתה. וכשם שדרך המשנה שונה מדרך המקרא, ודרך התלמוד מדרך המש-נה, תהיה אף החתימה החדשה שונה מקדמותיה, הכל על פי צרכיו ודרכי מחשבתו של הדור הזה. בחיירה של חכמת ישראל במערב וטובי יוצריה במזרח, צריכים לשתף פעולה במפעל הגדול שיעניק לעם את מיטב יצירת העבר בצורה מתאימה לטעמו ולהלך מחשבתו של הדור החדש. הם יערבו בכך יחדיו להמשך שלא יפסק. במאמרו "הספר העברי" הציע ח"ג ביא-ליק גם תכנית מפורטת למדי ואלה עיקרי סעיפיה: א. ספרי התנ"ך החיצונים והגנוזים. ב. מבחר מן הספרות האלכסנדרוניית. ג. כתבי יוסף פלביוס. ד. המשנה בהוצאה עממית. ה. מבחר מן האגדה שבתלמוד ובמדרשים. ו. הפי-לוסופיא. ז. המליצה והשירה. ח. המוסר: "לקור טים יפים, מסודרים לפי הענינים, לקוחים מטובי הספרים במקצוע זה, עם מבוא וכו'". ט. "הקב-לה. החלק החזיוני והמחשבי שבה, העברי - בלשונו, והארמי - בתרגום עברי מלה במלה, עם מבוא וכו'". י. הדרוש. י"א. החסידות. י"ב. הספרות העממית. י"ג. הספרות החדשה.

ח"ג ביאליק לא הסתפק בהתוויית התכנית ובע-שיית נפשות לרעיונו. הוא תרם משלו להגשמת התכנית, ותרומתו החשובה והמשפיעה ביותר היתה עריכת ספר האגדה, הממלא עד היום תפקיד בהנחלת אוצר ההגדה התלמודית לצעירי בני ישראל שלא זכו לחינוך תורני. אלמלא ספר האגדה היה האוצר הרב הזה חתום לפנייהם בשבעה מנעולים. אבל התכנית כלה הוצעה כמפעל חיים לדור של תלמידי-חכמים. ועל

החשיבות שייחס למפעל הזה יעיד המשפט החותם את מאמרו: "הארץ הנחילה אותנו ספר קטן אחד. מי יודע, אולי סופר של הספר להשיב לנו את הארץ. האין יש בחיי הנפש של גוי ואדם, כי תהפך התולדה ותעשה אב לאביה?"

הספר היה אמור, איפוא, להשיב את העם לארצו, אבל ח"נ ביאליק ודאי האמין כי בארץ ייווצרו התנאים להשלמת מפעלו, וכשקמה האוניברסיטה העברית, והוא קדמה בדבריו הנלהבים, ודאי קיווה כי תאסוף סביבה ותחנך דור של מלומדים שיעסקו בחכמת ישראל בלשון ישראל ומתוך מגע חי והדוק עם היצירה היהודית הנוצרת, בכל התחומים, בארץ ישראל. והרי באמת היה מקום לקוות כי מפעל הכינוס יזכה להגשמתו השלמה בארץ ישראל ויספק את צרכי הרוח-גיים הרבים של ציבור יהודי החי כל חייו במסגרתו שלו. האם התקיימה התקווה? במעמד זה, החל בשנת המאה להולדת ביאליק, חייבים אנחנו חשבון נפש נוקב. כמה הלכות שביאליק פסק בודאות רבה אמנם נתפקקו לאור נסיון חיינו בארץ-ישראל ובמדינת ישראל. נתפקקה קודם כל ההלכה שדבקות בלשון העברית ערבה כשלעצמה לרציפות היצירה היהודית ולחיוניותה מצד תכניה. ציבור המדבר עברית וכותב עברית עדיין אינו מתחייב בכך כלפי מורשתו ואינו יוצר ממילא מכוחה. אפשר שיינתק מורשתו בלשונה שלה ויתנכר לה, עד שתהיה העברית שבפיו זרה לעברית שבפי אבותיו, ואף לזו שכתב ביאליק. אף זאת: העובדה שקם ציבור יהודי החי מלוא חייו החברתיים במסגרת משלו איננה ערבה כשלעצמה להמשכת היצירה היהודית בייחודה ובויקתה למקורותיה, ויכול שיהיו בה אוניברסיטאות ובתי-אולפנא מלאים תלמידים וגדושים מחקר וממעטים עד דלות בתרומתם לחינוך הדור הצעיר ולהפריית יצירתו הרוחנית. דבר זה מכל מקום אפשר להגיד: תכנית הכינוס שהגה ח"נ ביאליק עומדת בחיוניותה, אבל מה שנעשה לשם הגשמתה הוא מעט מן המעט. מעט ביחס לדרוש, מעט גם ביחס למה שהיה אפשר לעשות בכוחות המדעיים העומדים לרשותו של העם השב לארצו. אותה נטיה שעליה מתח ביאליק בקורת חריפה במאמרו על "חכמת ישראל", הנטיה לחסטנות לשמה, לצבירת תלי תלים של פרסומים מדעיים ממה שהשכחה יפה לו, ואותה הונחה של החינוכי והמעולה העשוי להוסיף לחשבונם של הווה ועתיד, ניכרת גם במחקר בתחום מדעי הרוח ומדעי היהדות במדינת ישראל, היחס שבין המדע ובין היצירה הספרותית החדשה הוא מצומצם מאד. התוצאות כבר בולטות לעין. יש שמורים בעלי רצון טוב

מתעוררים להנחיל לתלמידיהם את אוצרות היהדות, אבל אז הם עומדים בידים ריקות. הספר אינו מוכן בידם בצורה המאפשרת להנחילו לתלמידיהם. ארון הספרים הגדול והעמוס לעייפה עדיין הוא נעול בפני רוב הצבור היהודי, והזרות מוסיפה והולכת. זוהי עובדה המחייבת הוצעה. הגיעה השעה שאלה העוסקים בחכמת ישראל יתעוררו על סכנת השמירה האורבת למפעלם. הגיעה השעה שיעשה משהו יותר תכליתי להגיש שמת רעיון "הכינוס" של ביאליק.

עם זאת רשאים אנו להשתבח בכמה השגים של ודאי. רבת משמעות היא כמדומה העובדה כי פרס ביאליק בסוג חכמת ישראל מוענק השנה לפרופ' ישעיה תשבי על הכרך הראשון של הספר "מבחר ספרות המוסר", שנעשה בש"תוף עם תלמידו פרופ' יוסף דן. עבודתו המדעית של פרופ' ישעיה תשבי היא רחבה. במחקרים פרטיים רבים שפך אור בהיר על כמה סוגיות בתורת הסוד היהודית, בייחוד בקבלת הזוהר, בקבלת האר"י, בשבתאות וספיחיה ובחסידות. כוחות רבים השקיע בהוראת ספרות המוסר של ימיה"ב, ודומה כי בתחום זה סלל דרך חדשה, דרך הדיון בספרות המוסר כחלק בלתי נפרד מן הספרות היהודית לא רק מצד תכניה אלא גם מצד אופיה כיצירה ספרותית. אולם מכל קודמיו בחקר ספרות הקבלה והמוסר הגדיל פרופ' ישעיה תשבי לעשות להנחלת יצירותיה של ספרות זו לצבור הרחב של תלמידים וקוראים. הוא שם לפני הצבור הזה לא רק דברים על אודותיה כי אם אותה בעצמה בדרך שיוכלו ל-שאת ולתת בה. שני מפעליו הגדולים, שטרם נשלמו, מתחייבים ישירות לשני מדורים בתכנית הכינוס של ח"נ ביאליק, והם מהווים דוגמת מופת להגשמת הרעיונות המונחים ביסודה: הצעת היצירות עצמן בלשון העברית, במבחר המייצג אותן בשלמות ובנאמנות, בסדר שיטתי ובצורה מבוארת ממצים ובאורים קולעים, כתובים בלשון מדויקת ופשוטה. המפעל הראשון הוא "משנת הזוהר" שזכינו ממנו לשנים מתוך שלשה כרכים מתוכננים. החלק הראשון יצא לאור בשנת תש"ט ונעשה יחד עם פ' לחובר ז"ל; הכרך השני, רב הכמות, יצא לאור בשנת תשכ"א ונעשה בידי י. תשבי יבלח"א לבדו. בדיון מצוין י. ת. בהקדמה לכרך הראשון כי "ספר הזוהר הוא אחד מערכי היסוד באוצר הנכסים של רוח ישראל", כי מאז תקופת ההשכלה הונח הזוהר בקרן זוית ולרוב הצבור היהודי היתה הגישה אליו, הן בגלל לשונו הזרמת, הן בגלל סתימות רעיונותיו והן בגלל יקפו ומבנהו המסובך, לבלתי-אפשרית מכל וכל. ספר "משנת הזוהר"

חובה נעימה היא להזכיר בסוף דברינו אלה מלומד צעיר, תלמידו של פרופ' ישעיה תשבי, שחלק נכבד לו בעשיית "מבחר ספרות המוסר". פרופ' יוסף דן, תלמידו של פרופ' י. תשבי, סייע כבר בהכנת הכרך השני של משנת הזוהר, והשתתף בהכנת "מבחר ספרות המוסר", כחוקר עצמאי. שילוב זה של שני חוקרים בני שני דורות שונים, רב ותלמידו, מבטיח ומעורר תקווה כי המפעל לא יפסק, וכי רעיון הכינוס שהגה ביאליק ימצא מגשימים נאמנים בקרב דור המלומדים הגדל בארץ.

הערכת חשיבות מפעלו של פרופ' ישעיה תשבי בכלל, וספרו האחרון בפרט, הביאתנו, איפוא, להחלטה פה אחד להעניק לו את פרס ביאליק בסוג "חכמת ישראל" לשנה זו. יהי רצון שיעלה בידו, יחד עם תלמידו, להשלים את שני המפעלים הללו ולהוסיף עליהם מפעלים חדשים.

ועל זאת באנו על החתום :

פרופ' ישראל אפרת, פרופ' הלל ברזל,
פרופ' א. שביד

פתח את הזוהר לכל קורא עברי משכיל ונתן בידיו את כלי העזר הדרושים להבנה מעמיקה. ואמנם בעזרת הספר הזה אפשר להקנות גם לתלמידי בית הספר התיכון ידיעה כלשהי של הזוהר, והמתמצא בשירה העברית של הדור ה-אחרון כבר נתקל כפעם בפעם במשקע סגנוני ונושאי מן הספר הזה. המפעל השני הוא "מבחר ספרות המוסר" שהכרך שבידינו הוא ראשון לש-לשה כרכים מתוכננים לו. אכן, מפעל זה ממלא חלק ריק שנוקו מבחינת ההנחלה של מורשת הספרות היהודית לדור הצעיר חמור עוד יותר מן החלק שנתמלא ב"משנת הזוהר". לפנינו ספרות שהשפיעה וייצגה את כל כיווניה של ההגות היהודית והטביעה רישומה במחשבה וב-מעשה עד הדורות האחרונים. אף זאת, לפנינו ספרות שפנייתה לצעיר יהודי בן זמננו יכולה להיות ישרה וגלויה, אם רק תוצג לפניו בעריכה מתאימה, ובבאור מספיק. זהו, איפוא, כלי ראשון במעלה לשפור והעמקת ההשכלה והחינוך היהודיים בדורנו. מבחינות אלו מהווים איפוא שני המפעלים הנוכריים נדבכים חשובים בתכנית הכינוס, ועשויים להעלות הרבה לחשבון היצירה היהודית בהווה ובעתיד.

מיומן אגודת הסופרים

*** פרס ביאליק**

טקס הענקת פרס ביאליק לספרות יפה ולחכמת ישראל לשנת תשל"ג נערך בבית-ביאליק. חתני הפרס: אברהם רגלסון על ספרו "שירי-תיים" ופרופ' ישעיהו תשבי על ספרו "מבחר ספרות המוסר".

פתח ראש העירייה, יהושע רבינוביץ. עוזר רבין (חבריו לשיפוט: א. ב. יפה, פרופ' עדי צמח) קרא את הנימוקים בשם ועדת השופטים לספרות יפה; פרופ' אליעזר שביד (חבריו לשיפוט: פרופ' ישראל אפרת, פרופ' הלל ברזל) קרא את הנימוקים בשם ועדת השופטים לחכמת ישראל. חתני הפרס העלו בדבריהם בעיות אקטואליות מתחום יצירתם.

*** קונגרס פא"ן בישראל**

ועד האגודה והנהלת פא"ן קיימו ישיבה משותפת לדיון בקונגרס פא"ן הבא, שיתקיים בעוד כשנה בישראל. התפתח ויכוח ביחס לנושא "תרבויות עתיקות וספרות חדשה" וביחס להכנות המוקדמות לעריכת הקונגרס.

בדיון השתתפו: חנוך ברטוב, הלל ברזל, ק. א. ברתיני, משה בן-שאול, שמאי גולן, חיים הוז, עזרא זוסמן. א. ב. יפה, דן פגיס, משה שמיר.

*** ערב "מאזנים"**

פגישת סופרים וקוראים לדיון על הירחון "מאזנים", נערכה במועדון בית-הסופר, ביום ב', 18 בדצמבר. פתח והנחה: משה שמיר.

הביוגרפיה ביצירתו של הסופר

דיון על "הביוגרפיה האישית ביצירת הסופר". התקיים בבית הסופר. השמיעו דברים: חנוך ברטוב, איתמר יעוז קסט. פתח: הלל ברזל.

לאחר ההרצאות התפתח ויכוח ער, שבו השתתפו הסופרים: מילא אהל, יעקב הר-אבן, ואחדים מתוך הקהל.

שיח על יעקב שטיינברג

שיח על יעקב שטיינברג, במלאות 25 שנה למותו ועם צאת ספרו של ישראל כהן "יעקב שטיינברג